

**PROGRAMMA VAN MAATREGELEN BIJ
ARCHEBO-RAPPORT 2021A360**

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN OLEN – BRIGANDSSTRAAT

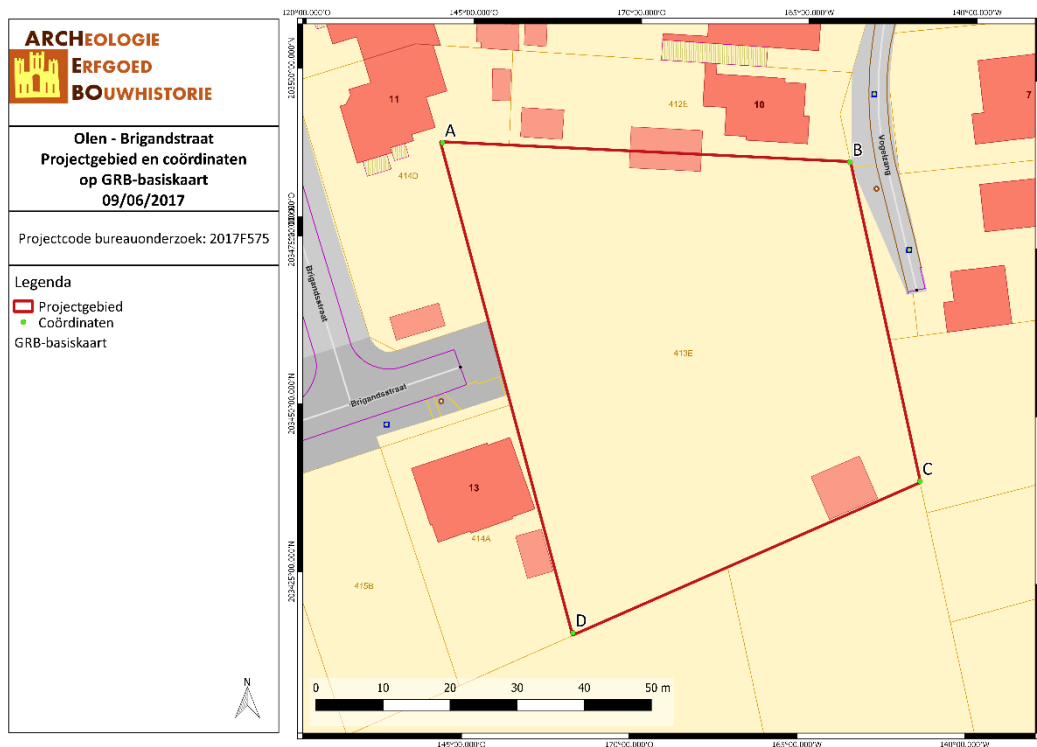
J. CLAESSEN, B. VAN GENECHTEN,
E. AUDENAERT & K. BOUCKAERT

MEI 2021

1 ALGEMEEN

Administratieve gegevens / Technische Fiche

Onderzoek:	Programma van maatregelen. Olen – Brigandsstraat		
Opdrachtnemer:	ARCHEBO bvba Merelnest 5 3470 Kortenaeken		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkend archeoloog:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Locatie:	Provincie Antwerpen, Olen, Brigandsstraat		
Coördinaten :	A	X	184820.651
		Y	203489.282
	B	X	184881.428
		Y	203487.461
	C	X	184892.690
		Y	203440.098
	D	X	184841.352
		Y	203416.582
Kadastrale percelen:	Olen, sectie G, perceelnummer: 413E		

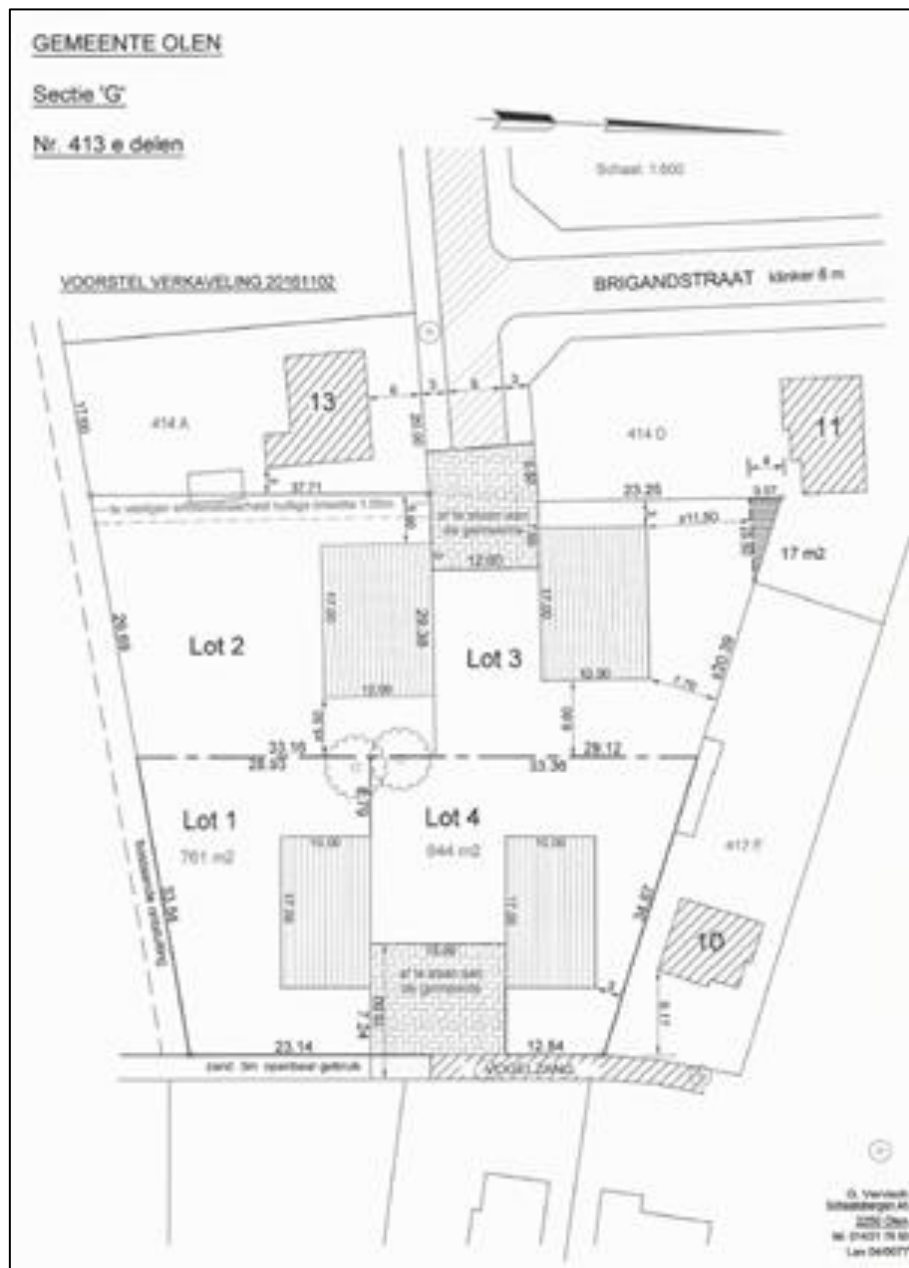
Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2017).

2 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij bodemingrepen. Het beschrijft de aard van deze maatregelen en de uitvoeringswijze van de eventuele maatregelen.

Aanleiding van het vooronderzoek

De opdrachtgever heeft een verkavelingsvergunning ingediend voor de realisatie van 4 bouwloten. Hierbij dient de opdrachtgever eveneens 2 delen wegenis (6x14m en 15x15m) aan te leggen met nutsvoorzieningen. Na de realisatie van deze wegenissen zullen deze overgedragen worden aan de gemeente.

Figuur 2: Inplantingsplan nieuwe toestand (G. Vervisch, 2017)

Resultaten van het vooronderzoek zonder ingreep in de bodem ¹

Naar aanleiding van een verkavelingsaanvraag heeft ARCHEBO bvba een bureauonderzoek uitgevoerd. Op het terrein, dat gedeeltelijk bebost en bebouwd is, zal door de opdrachtgever vier loten gerealiseerd worden voor nieuwbouwwoningen. Een tweede zone wordt voorzien voor wegenis naar dit gebied.

Zowel binnen het onderzoeksgebied als in de ruime omgeving van het projectgebied zijn 'Celtic Fields' als archeologische waarden geregistreerd. In de ruime omgeving van het plangebied is verder een silexkling uit de steentijd en een kringgreppel die mogelijk wordt toegeschreven aan een grafstructuur, 67 paalkuilen (met mogelijk enkele greppels) en enkele handgevormde scherven waaronder een gedeeltelijk profiel van een kommetje uit IJzertijd opgenomen. Uit de Vroege Middeleeuwen is de locatie van een primitief kerkje in hout of leem geregistreerd. Verder zijn Laet middeleeuwse paalkuilen, kuilen, greppels en mogelijk het grondplan van een klein gebouwtje alsook 4 gotische spitsboogramen in het oudste deel van de kerk uit de Late Middeleeuwen genoteerd. De meer recente vondsten dateren uit de 18de eeuw en de Nieuwe Tijd: een alleenstaande waterput en een omgrachting van een pastorie.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied geen gebouwen stonden vanaf het einde van de 18de eeuw tot nu. Rond 2005 werd in het noorden van het project een tuinhuis, van de burens, uitgebreid met een uitbouw, gelegen op het projectgebied. Verder staat er een 20ste-eeuwse constructie in het zuiden van het project. Mogelijk was er verder wel bebouwing aanwezig vóór de 18de eeuw.

Op de bodemgebruikskaart wordt het terrein gekarteerd voor weiland en voor heide. Daarnaast staat het eveneens voor een beperkt deel gekarteerd voor 'andere bebouwing'.

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven met de plaggenbodem ZbFx en SbFx. Deze worden respectievelijk omschreven als droge zandbodem en als droge lemige zandbodem met voor beiden een weinig duidelijke ijzer en/of humus B horizont.

Resultaten van het vooronderzoek met ingreep in de bodem

Binnen het projectgebied zal de opdrachtgever het bestaande perceel verkavelen in 4 loten. Binnen het onderzoeksgebied blijven een aantal bomen behouden.

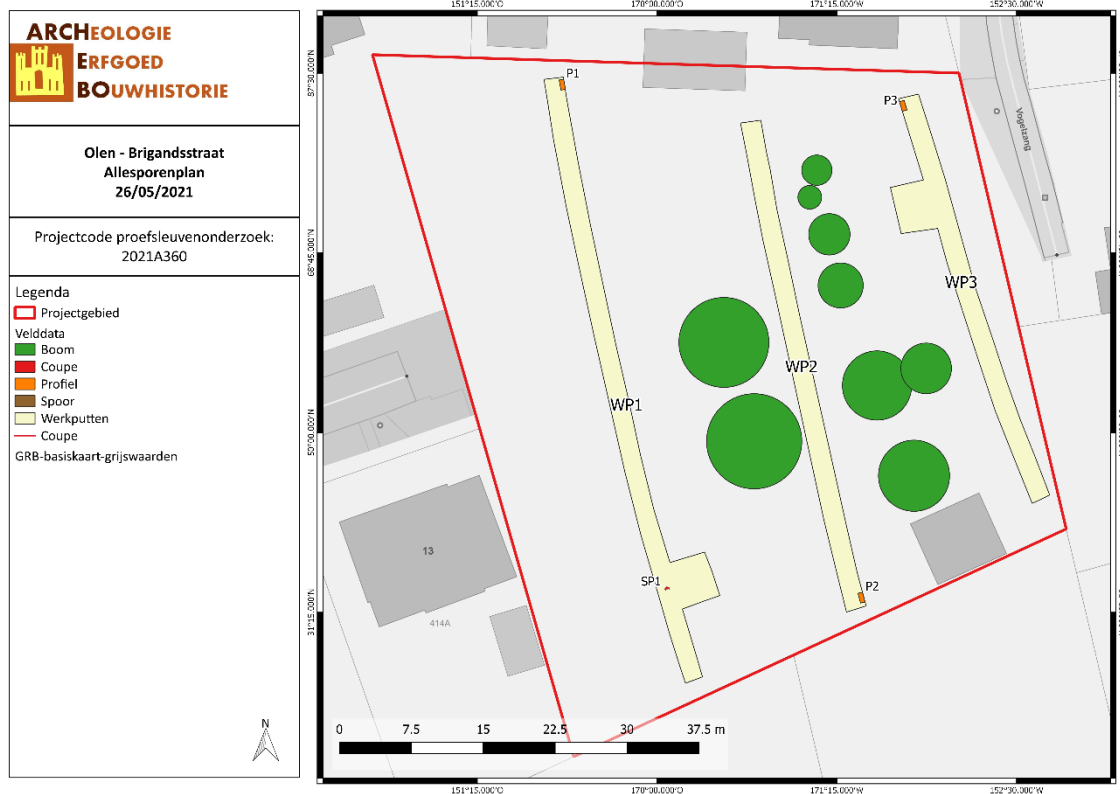
De bodemopbouw binnen het onderzoeksgebied wordt gekenmerkt door een ca. 40 cm dikke Ap1-horizont met daaronder een Ap2-horizont (oude bouwvoor). De Ap1 bestaat uit donkerbruin gevlekt, humusrijk zand. De Ap2 bestaat uit vrij heterogeen bruin zand. De Ap2-horizont gaat over in de C-horizont dat bestaat uit lichtbruin tot gelig zand met sporadisch roestverschijnselen. In het oostelijke deel van het onderzoeksgebied is de Ap1-horizont vermengd met de Ah-horizont (bosgrond).

Het doel van het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven is een archeologische evaluatie van het terrein. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werd slechts één spoor geregistreerd dat na het couperen ervan mogelijk van natuurlijke oorsprong bleek te zijn. Verder werden in de Ap1-horizont ploegsporen aangesneden en in de Ap2-horizont spitsporen. Deze sporen wijzen op een langdurig gebruik van het terrein voor landbouwactiviteiten. Het oostelijke deel van het onderzoeksgebied is (recentelijk) in gebruik geweest als bosgrond (Ah-horizont).

Op basis van het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren.

---

¹ Claesen J. *et al*, 2017a, pp. 31

Figuur 3: Allesporenplan (Archebo bvba, 2021).

Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op basis van het verslag van resultaten na een door ARCHEBO bvba op 26 mei 2021 uitgevoerd proefsleuvenonderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Op basis van de verzamelde gegevens uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van een proefsleuvenonderzoek, wordt er **geen** archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van een vlakdekkende opgraving aanbevolen binnen de grenzen van het onderzoeksgebied. Er werd tijdens het archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem, in de vorm van een proefsleuvenonderzoek, namelijk slechts één spoor geregistreerd dat na het couperen ervan mogelijk van natuurlijke oorsprong bleek te zijn.

De geplande werken zullen het archeologisch niveau verstoren, maar gezien het ontbreken van archeologisch potentieel van het terrein, is het niet opportuun om verder archeologisch onderzoek te adviseren. Daarom stelt ARCHEBO bvba voor om het terrein definitief vrij te geven.

Conclusie

Het uitgevoerde vooronderzoek is volledig. Alle relevante beschikbare bronnen zijn geraadpleegd.

Binnen het onderzoeksgebied dient geen verder archeologisch onderzoek te gebeuren in welke vorm dan ook.

Deze nota ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplicht indien er alsnog archeologische resten aan het licht komen.

3 FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering van het projectgebied op het GRB (Geopunt, 2017).	2
Figuur 2: Inplantingsplan nieuwe toestand (G. Vervisch, 2017)	3
Figuur 3: Allesporenplan (Archebo bvba, 2021).....	5